

ДОБРУДЖА

ОРГАНЪ НА СЪЮЗА НА ПРОСВѢТНО-БЛАГОТВОРИТЕЛНИТЕ ДРУЖЕСТВА „ДОБРУДЖА“ ВЪ БЪЛГАРИЯ

Телефонъ № 972

266. В. А. Р. Н. А. Археологическо Дружество

Адресъ:
в-къ „Добруджа“
ул. „Сердика“ № 3.
Годишенъ абонаментъ:
За членове 60 лв.
За нечленове 100 лв.
За чужбина 200 лв.
За Америка 2 долара
Брой 2 лева

Редакторъ: П. Господиновъ

Продажба

Докато се очакваше, че нескончаемите преговори, водени между България и Ромъния за вдигане на севкестритъ, наложени върху имотитъ на българските поданици въ Ромъния, сж доведени до едно задоволително разрешение, изеднѣжъ обществото бѣ изненадано отъ решението на ромънското правителство да ликвидира по своему съ имотитъ, като ги продаде на публиченъ търгъ чрезъ барабана. За всички ония, които не бѣха престанали да мислятъ, че Ромъния е въ състояние да влага известенъ моралъ въ преговоритъ си съ другитъ държави, това решение падна като гръмотевица отъ безоблачно небе. За добруджанци, обаче, които сж сити на ромънския моралъ, то се яви като нѣщо много естествено. И ако добруджанци има да се чудятъ на нѣщо по този случай, то не е, че Ромъния и тукъ постигнати измамници отъ последна квалификация, а то е — че българскитъ правителства можеха сериозно да върватъ, че Ромъния има „добри намерения“ при воденето на преговоритъ. Нима самиятъ фактъ, че Ромъния толкозъ пѣти отлага дълото, не отъ статъченъ да подскаже, че тя цели само да печели време, до като умре противната страна въ процеса? Възможно е да има въ историческата другъ случай, дето две държави да сж водили преговори цѣли 6—7 години по нѣкакъвъ частиченъ въпросъ, безъ да сж постигнали нѣкакви резултати, но въ историята нѣма другъ примѣръ, дето една държава да е ограбвала имотитъ на чуждитъ поданици по такъвъ лукавъ начинъ, съ какъвто Ромъния ограбва имотитъ на българскитъ поданици. Тѣй постижката на Ромъния остава безъ precedentъ.

Прави впечатление: — отговорнитъ мѣста у насъ живѣятъ съ едно заблуждение, че Ромъния по традиция била винаги „една голѣма приятелка на България“. Приятелството на Ромъния не видѣхме изразено нито по единъ въпросъ, който засяга България, на първо мѣсто по въпроситъ, които се докосаватъ до интереситъ на добруджанскитъ българи. Напротивъ, могатъ да се изброятъ много случаи, дето Ромъния е постигнала като най-голѣма неприятелка на България. Достатъчно е да се има предъ видъ само въпроса за севкестри, разрешенъ отъ Ромъния съ толкозъ „приятелска“ любовъ и то тѣкмо въ едно време, когато България отчаяно търси да се хаене за нѣчия рѣжка, за да не отиде на дъното на репарационното блато.

Това заблуждение може в че да бѣде много опасно и ако отговорнитъ мѣста не излъзватъ изъ него следъ урока, който имъ се дава съ цената на три и половина милиарди лева добруджански имоти, ще трѣбва да се приеме, че тѣ или сж слѣпи предъ истинскитъ намерения на Ромъния, или пъкъ не отдаватъ достатъчно значение на въпроса, който тѣй болезнено засяга интереситъ на добруджанци.

Въ единия и въ другия случай добруджанската емиграция трѣбва да държи будно вниманието си къмъ въпроса за севкестритъ, защото той се решава за нейна смѣтка.

Тя трѣбва да е готова за акция въ защита на интереситъ си, които днесъ иматъ не по малка и морална, колкото материална стойностъ. Съ барабана ще се продаватъ не само имотитъ, но и споменитъ и връзкитъ ни съ Добруджа.

А. А.

При м-ръ Буровъ

Делегация отъ ИК на съюза на два пѣти се яви при м-ръ Буровъ, съ когото размѣни мисли върху редица въпроси, които живо интересуватъ добруджанската емиграция.

Освенъ информациитъ, които членоветъ на делегацията дадоха на м-ръ Буровъ, връчени му бѣха и резолюциитъ на XIII редовенъ конгресъ.

Делегацията бѣ информирана за хода на ромъно-българскитъ преговори по севкестрия. Възползвана отъ случая, тя е почертала дълбоко си убеждение, че съ инсценираната продажба на добруджанскитъ севкестри официална Ромъния цели да обезбѣли Добруджа.

Въ изпълнение на своя дълъ и въ защита на добруджанскитъ, български поданици — ИК изпрати до ОН протестна телеграма и аргументирано изложение за севкестрия на българскитъ имоти въ Ромъния.

По този начинъ въпросътъ е изчерпателно изясненъ предъ европейското обществено мнение. Всички признаци показватъ, че демократична Европа ще респектира Ромъния и ще ѝ внуши да отиде своятъ азиатски прийоми на изнудване и денационализация.

ИК прави и ще направи всичко, което е въ неговата властъ.

Добруджанската кауза и българската жена

Българската секция на Международната женска лига за миръ и свобода въ тежкитъ дни, които преживяваме нато народъ, работи съ едно усърдие, достойно за похвала.

Редятъ се заседания, едно отъ друго плодотворитъ и интересни, подъ вещото ръководство на незаменимата председателка на българската секция, г-жа **Ек. Каравелова**.

Освенъ въпроси въ връзка съ общитъ цели и задачи на лигата, българска ѝ секция не пропуска случай да не изнесе съ обстоятелни изложения и нѣкоя наша болка до централата си въ Женева и до секциитъ ѝ въ всички столици на Европа и Америка.

Още веднага следъ варварскитъ тѣжления на цинцаритъ въ с. **Бабукъ**, Лигата телеграфически отправи своя протестъ.

По въпроса за българскитъ репарации Лигата има общо заседание, въ което гласува резолюция, която веднага изпрати до централата и секциитъ ѝ.

Относително севкестрия на българскитъ имоти въ Добруджа, българската секция на 2 т. м. изпрати телеграфически своя протестъ, а съ писмо — и аргументирано обяснение. Ето текста на самата телеграма:

„Енергически протестираме противъ безсъвестното решение на ромънското правителство да разпродава севкестриранитъ български имоти въ Ромъния.“

Искаме веднага вашето съдействие предъ Обществото на народитъ. Страхуваме се, че тая ликвидация ще има неприятни послѣствия въ цѣлата ни страна.

Председателка: **Ек. Каравелова**.
За тази дейностъ въ полза на Добруджа организираната добруджанска емиграция ще бѣде признателна, както на българската секция, така и на нейната незаменима председателка.

Олга Георгиева

Нашиятъ протестъ до ОН

ИК на съюза на 5 т. м. изпрати следната протестна телеграма до секретарията на ОН въ Женева:

Организираната добруджанска емиграция констатира съ огорчение, че декларациитъ и на кабинета Маниу за уреждане въгледитъ въпроси между България и Ромъния останали само пожелания. Въ Добруджа все още не е премахнатъ изключителниятъ режимъ. Ангари, военно положение, цинцарски изтѣпления, убийства на беззащитни жени и деца, обезбаване земята на добруджанскитъ — български поданици, — продължава съ кова стрѣвъ. Нѣщо повече: съвсемъ неочаквано ромънското правителство е решило да прибегне и къмъ ликвидация на българскитъ севкестри. Цѣли 10 години интереситъ на българскитъ поданици въ Ромъния бѣха влагрантно потѣжквани. Благодарение лошото стопанисване на имотитъ имъ много отъ тѣхъ днесъ сж окончателно разхищени. При това, ликвидиратъ имъ не се извършва съгласно чл. 177 отъ Ньойския договоръ, а въз основа на декретирани закони. Въ интереса на мира, молимъ за бърза намѣдителностъ и интервенция ще бѣде чутъ.

Следва подробно изложение.

Манифестираното единство на софийската емиграция

Софийското д-во „Добруджа“ на 1 т. м. има отлично посетено годишно събрание. Председателътъ на настоятелството, Ангелъ Стояновъ, държа силно аргументирана речъ, въ която изложи съ вѣщина и рѣдко проникновение съюзното гледище по въпроситъ, които смушаватъ добруджанската емиграция. Речътъ му, често прекъсвана отъ бурни ржкоплѣскания, направи силно впечатление на всички.

Следъ това бѣ даденъ отчетъ отъ настоятелството за изтеклата година. Отчетътъ му, доста подробенъ, изненада съ голѣмата социална благотворителностъ, уреденитъ презъ годината сѣзани и пр. върѣки провакторската дейностъ на известната групичка раздорници.

Последва докладътъ на Провѣрителния сѣвъ. За работата на конгреса даде отчетъ Юр. Пекаревъ, почетния председател на XIII редовенъ конгресъ. Съ непринудена сърдечностъ, бѣловласиятъ ветеранъ подчерта манифестираното единство, борческата воля и голѣмия ентузизъмъ на конгресиститъ, които оставили въ душата му неизгладимо впечатление.

Г-жа Жива Д-ръ Шумналиева, съ свойствената си тѣплота, направи изчерпателно изложение за работата и за решенията на учредителната женска конференция. Речътъ ѝ за дълго време ще бѣде спомняна. Рѣдко ссфийскитъ добруджанци сж бивали така подробно уведомявани и освѣтлявани за голѣмитъ задачи на женското добруджанско движение.

За дейността на II младежката конференция даде отчетъ Асенъ Ивановъ. Речътъ му бѣ изпратена съ бурни ржкоплѣскания.

Следъ това станаха дебати. Ораторитъ изрази своя възторгъ отъ извършеното въ конгреса и конференциитъ въ Разградъ.

Събранието прие съ аклемации предложението му бюджетъ за текущата година. Настоятелството бѣ освободено отъ отговорностъ. Дебатитъ се развиха при дружеска атмосфера. Никога събранието на софийското д-во не е бивало така еднотушно.

Този пѣтъ младежката организация си бѣ поставила за амбиция да не допуска и не допусна нито единъ отъ вѣчнитъ раздорници, изключенитъ отъ конгреситъ и отъ дружеството.

Събранието гласува благодарностъ, както на настоятелството, така и на поддѣленията му — Младежката организация и Добруджанския дамски комитетъ — за проявената отъ тѣхъ дейностъ.

Недопуснатитъ въ събранието на софийското д-во сж издали нѣкакъвъ... апелъ къмъ добруджан-

Кой върши нападенията въ Добруджа?

В. „Универсул“ съ дата 13 т. м. съобщава на първата си страница, съ голѣми букви, за „три комитаджийски нападения“ въ Добруджа.

Първото нападение е било извършено, споредъ в. „Универсул“ върху войника Барбу Енаке, отъ постъ 115, въ момента, когато е патрулиралъ по границата.

Отъ направената отъ насъ провѣрка се указа, че пограничнитъ власти не знаятъ абсолютно нищо за подобно нападение. Нѣщо повече: Отъ извършената анкета властитъ сж установили, че по границата не е имало, върѣще, никаква престрелка.

Второто нападение било извършено въ селото Омуръ Фажа, дето е билъ жандармерския фелдфебелъ Паризияну и третото — по шосето Кочина — Караомуръ, дето бандити ограбили единъ турчинъ, отъ когото взели 400 хиляди лей, много златни монети и ранили четирима цинцари.

Въ двата последни случаи, жандармитъ и потеритъ сж водили съ бандититъ сражения на „животъ и смѣтъ“ и сж отхвърлили тѣзи страшни комитаджии задъ границата!

Кои знаятъ кѣде се намиратъ по горнитъ села и мѣстоположението имъ, не може да не се измѣе на тия ромънски шашѣрни. Защото, може ли да се допусне, че „комитаджии“ сж били „отхвърлени задъ границата“, когато селата Кочина и Кара-Омуръ се намиратъ на повече отъ 50 км. навътре въ Добруджа? Кого заблуждаватъ букурешкитъ вестникари?

Ако е въпросъ кой върши нападения и обири — това се знае много добре. Знаятъ го и ромънскитъ управници.

ската емиграция, въ който съ непристоенъ езикъ клейматъ видни съюзни дейци, съюзната управа и дѣлото на XIII редовенъ конгресъ.

Този „апелъ“ е подписанъ отъ изключени добруджанци, отъ нередовни къмъ касата на дружеството, отъ недобруджанци, проносивани комунисти, отъ лица сждени и осжждани за вулгарни престѣпления, отъ добруджанци, които не сж давали съгласието си да бждатъ подписвани, отъ семейства съ неврѣстнитъ имъ деца, отъ наши сънародници, които се гнусятъ отъ мръснитъ прийоми на провакторитъ.

До тамъ изпаднаха известнитъ раздорници въ жаждата си на всѣка цена да минаватъ за... величия, следъ като добруджанската емиграция се отвари отъ маниацината имъ и най-безпощадно осжди агентпровакторската и партизенската имъ дейностъ.

Дейността на ИК акламира

Изъ отчета за XIII редовен конгрес

Докладъ

На провѣрителния съветъ до XIII редовен конгресъ на Съюза на просвѣтно-благотворителнитѣ д-ства „Добруджа“ въ България, свиканъ на 8, 9 и 10 ноември 1929 год. въ гр. Разградъ.

Драги сънародници:

Избранитѣ на XII редовен конгресъ членове на Провѣрителния съветъ на просвѣтно-благотворителнитѣ д-ства „Добруджа“ въ България, съгласно чл. 18 отъ устава на съюза, честь имаме да Ви докладеме:

1. Че презъ отчетната година въ разни времена правихме ревизии на касата и ценноститѣ и ги намирахме въ редъ;

2. Че извършвахме частни провѣрки на съюзнитѣ книги, операции и дѣла, които сжщо намирахме въ редъ.

3. Че презъ сжщата година, чрезъ делегатъ, участвахме въ заседанията на И. К. и упражнявахме постояненъ контролъ върху дѣлата и операциитѣ на съюза, които винаги сж бивали редовни;

4. Провѣрихме годишния балансъ и равностѣтната за приходитѣ и разходитѣ на И. К. и фонда в. „Добруджа“ за времето отъ 1 декември 1928 год. до 15 октомври 1929 год. включително и ги намирахме върни съ книгитѣ на съюза.

Предъ видъ горесъобщеното, молимъ Ви да приемете отчета на И. К. за редовен, да одобрите баланса и равностѣтната за приходитѣ и разходитѣ за 1928/1929 финансова год., тъй както ви сж представени, и да освободите Изпълнителния Комитетъ на съюза и насъ отъ отговорностъ за дейността ни презъ отчетната 1928/1929 год. Ст. София, 29 октомври 1929 год.

Провѣрителенъ съветъ: *Дим. Стаматовъ, Ив. В. Чакъровъ*

Д. Стаматовъ: Драги сънародници, XII редовен конгресъ избра членовѣ на Висшия добруджански съюзенъ съветъ, който бѣ повиканъ на върна служба за Добруджа. Измежду срѣдата му се избяжи Изпълнителния комитетъ и Провѣрителенъ съветъ, дейността на които днесъ сте поинкани да обжидате.

Провѣрителниятъ съветъ бѣ въ съставъ: Димит. рѣ Стаматовъ и Иванъ В. Чакъровъ, понеже поканенитѣ запасни членове не се отзоваха да заематъ свободното мѣсто, опразнено отъ Борисъ Балкански.

Съветътъ въ този си съставъ, както ви се представява, редовно е контролиралъ цѣлата дейностъ на Съюза, схващайки широкото значение на своитѣ функции, опредѣлени по устава. П. С. е съдействувалъ и на всички начинания, които сж били продиктувани отъ добре разбранитѣ интереси на Съюза.

Предъ невъзможността да бжде попълненъ, ние пакъ изпълнихме дълга си, при съзнанието, че службата за Добруджа е по-важна, отколкото едно формално нарушение.

Презъ отчетната година Висшиятъ добруджански съюзенъ съветъ не е билъ свиканъ на заседание. Прѣкото ръководство на съюзнитѣ работи се е изпълнявало отъ И. К., главно отъ неговия секретаръ, въ който сж съчетани много отъ службитѣ въ Съюза. Последното е допуснато по чисто финансови съображения.

И. К. е положилъ всички усилия за правилния вървѣжъ на съюзнитѣ дѣла,

избѣгвалъ е рискове, каквито въ миналото неволно сж допускани, и отблизо е следилъ развитието на организациитѣ, като е бранилъ интереситѣ на съюза съ всички възможни мѣрки, въ кръга на устава и конгреснитѣ решения.

И. К. на съюза още отъ самото начало е начерталъ дейността си за презъ отчетната година. Той си е поставилъ за целъ: 1) да положи всички усилия за едно нормално развитие на съюза; 2) постепенно и системно да се стабилизируютъ дружествата, членове на Съюза; 3) да се взематъ мѣрки за прибиране и мобилизиранитѣ дружествени срѣдства въ стари дебиторни смѣтки и 4) уреждане задълженията на Съюза къмъ разни фирми и кредитори.

Покрай тия важни задачи, И. К. е изпълнявалъ всички свои функции за правилния вървѣжъ на съюзната дейностъ.

Обаче, за една успѣшна работа на Съюза бѣ необходимо спокойно развитие и избѣгване на сътресения въ неговия животъ. За голѣмо съжаление творческитѣ сили на Съюза сж отслабени, духътъ — възбуденъ, а стопанскитѣ появи на емиграцията — сведени до минимумъ.

Липсата на дисциплина въ организациитѣ и съзнание за голѣмитѣ цели сж най-печалнитѣ факти, които се констатируютъ навсякъде. Мѣстнитѣ ръководители, колкото и да сж издигнати, нѣматъ винаги нужната авторитетъ да се разправятъ съ известни смутители. Съ такива личности налага се да се разправи съюза отъ по-горе. Време е да се замислимъ и за засилване на връзката между върха и

периферията. И ако досега не се е считала за необходима организаторската служба при Съюза, ние апелираме къмъ васъ да учредите тази служба, която да се повърни на човѣкъ, комуто не липсватъ качества на добъръ общественикъ.

Драги сънародници! И. К., въ желанието си да намѣри срѣдства за посрещане най-неотложнитѣ платѣжи на Съюза, още съ поемане на дѣлата му се е видѣлъ принуденъ да прибегне до сключване на заеми отъ банки и частни лица. Ограничавайки разходитѣ на Съюза, И. К. си е поставилъ за целъ да може да посрещне платѣжитѣ си и по тоя начинъ да избегне всѣко недоволство отъ страна на кредиторитѣ. Въ туй отношение трудноститѣ сж били особено голѣми, но, при всѣ това, И. К. е успѣвалъ винаги да запази престижа на Съюза.

По бюджета, който се гласува отъ XII редовен конгресъ, Съюзътъ е много добре. Но както бюджетътъ на И. К., така и този на фонда в. „Добруджа“ не е билъ реализиранъ презъ отчетната година въ по-голѣмата си частъ, което се вижда отъ равностѣтната за приходитѣ и разходитѣ.

Ако всички дружества и организирани добруджанци бѣха изпълнили задълженията си къмъ И. К. и фонда в. „Добруджа“, ние щѣхме да ви докладеме днесъ другъ балансъ и Съюзътъ нѣмаше да преживява финансова криза.

Гласуваниятъ бюджетъ за отчетната 1928/1929 г. отъ миналия Шуменски конгресъ възлиза:

1) За И. К.	527,000 л.
2) За фондъ в. „Добруджа“	431,000 л.
Всичко	957,000 л.

Отъ тоя бюджетъ е разходено:

1) За И. К.	189,053 л.
2) За фондъ в. „Добруджа“	74,222 л.
Всичко	263,275 л.

Или разходено въ по-малко 693,725 л., което се види отъ таблицата за бюджетното упражнене. Констатираме, че постѣпленията презъ отчетния периодъ сж крайно незадоволителни за единъ Съюзъ на добруджанската емиграция въ България, който брои надъ 100 дружества.

Отъ баланса на Съюза се вижда, че за сжщия периодъ отъ време е имало постѣпления, както следва:

1) За И. К.	193,160 л.
2) За фондъ в. „Добруджа“	78,594 л.
Всичко	271,754 л.

Отъ тѣхъ е разходено:

1) За И. К.	189,053 л.
2) За фондъ в. „Добруджа“	74,222 л.
Всичко	263,275 л.

Или въ повече постѣпления има 8,479 л., която сума се оказва въ наличностъ на 15. X. 1929 г. Общо взето

И. К. е направилъ всички възможни икономии при упражнението на бюджета, особено за персонала.

Драги сънародници! Бързото нарастване на Съюза показва, че къмъ него се приютяватъ всички дружества, които чувствуватъ неговата роля въ освободителното дѣло. Това се признава отъ всички членове — добруджанци, които искрено милѣятъ за сжществуването на Съюза. Безспорно, Съюзътъ има и врагове, които го дебнатъ и съ простени и непростени срѣдства желаятъ неговото погубване.

До сега съюзътъ е билъ стражъ за интереситѣ на добруджанската емиграция въ България. Той нѣма да отстъпи нито отъ здравата позиция, която е звалъ въ защита интереситѣ на емиграцията и човѣшкитѣ правдини на добруджанския народъ. (Ржкоплѣсвания).

Пред. Др. Сакеларовъ: Г. г. делегати! Второто заседание ще се състои следъ обѣдъ, въ 2 ч. Вдигамъ заседанието.

Въ защита на Добруджа

Голѣмиятъ испански ежедневникъ „Елъ Солъ“ печата обширна статия върху политическото и икономическо положение на Добруджа. Ще я отпечатаме следъ време. Сжщиятъ в-къ обнародва и следния отзывъ:

„Д-ръ И. С. Пенаковъ отъ София е публикувалъ една книга, озаглавена „Режимътъ на селската собственостъ въ Южна Добруджа“, въ която документрано излага положението на малцинствата и начинътъ, по който е законодателствувано спрѣмо тѣхъ.

Той познава въпроса свършено. Дълги години е посветилъ за изучаването и защитата правата на българското малцинство въ Ромѣния.

Това лѣто д-ръ Пенаковъ посети Мадридъ, по случай конгреса на Международния съюзъ за О. Н., като делегатъ на казаното малцинство.

Въ публикуваната си книга той изнася редъ документи за защита на малцинствата въ Южна Добруджа и съ умѣнието на публицистъ дава едно ясно и подробно изложение.

Съ удоволствие отбелязваме, че д-ръ Пенаковъ публикува въ софийския в. „Слово“ една редица отъ статии, посветени на Испания, въ които се обявява за горещъ адмираторъ на нашето отечество.“

ОРГАНИЗИРАЙТЕ КОЛЕДАРСКИ ХОРОВЕ. Само който подържа традицията и има почитъ къмъ заветитѣ на своитѣ прадѣди, може да се радва на свободата, съ която тѣ сж го дарили.

По технически причини и въ този брой не влизатъ резолюциитѣ по политиката на Съюза и по бѣжанския въпросъ.

ФЕЙЛЕТОНЪ

Единъ отъ заднитѣ редове

ВПЕЧАТЛЕНИЯ ОТЪ КОНГРЕСА

Би помислилъ човѣкъ, че се намира въ храмъ. Въ залата е полутъмно, тихъ. Делегатитѣ сж заели всички столове, мнозина сж на крака, единъ до другъ. Всички сж обърнали глави къмъ сцената. И съ внимание слушатъ човѣка, който тамъ като чели свещеноедействие. Ангелъ Стояновъ държи приветственото си слово и неговитѣ горещи, сърдечни, справедливи думи на молба и заповѣдъ, заливатъ съ патриотични трѣпки цѣлата зала. Какъ добре разбиратъ тия хора, горди и честни, когато имъ се говори искрено и прямо за тѣхния идеалъ и за тѣхния дългъ къмъ отечеството, което е тъй близо до Разградъ, ето тамъ, малко по нагорѣ! Когато имъ говори тѣхниятъ Ангелъ Стояновъ, който толкова години имъ дава примѣръ за върна служба на Добруджа — елате да ги видите — тѣ всичкитѣ иматъ страненъ блѣсъкъ въ очитѣ си, като чели предъ тѣхъ се разкрива осмисленостъ блѣвъ на тѣхнитѣ тихи мечтания — и тия корави хора помръдватъ на столѣветѣ си отъ възление. Седналитѣ кривитѣ лица сж заглавнитѣ на преднитѣ, а правитѣ се извиватъ настрана и незабелязано избѣгватъ очитѣ си. Нито единитѣ, нито другитѣ искатъ да бждатъ видени бисеритѣ по тѣхнитѣ очи.

Полутъмно е въ залата. Пакъ е тихо следъ възлението отъ последнитѣ думи на Стояновъ. Часовникъ ли е, камбана ли е — чувагъ се отъ ванъ нѣколко удари. На сцената се редятъ тия, които сж дошли да донесатъ поздрав и благопожелания. Гледайте — дѣдо Геро Василевъ, третерящъ отъ старостъ, се изкачва на сцената. Той идва отъ името на опълченитѣ. Неговата униформа на опълченецъ, орденитѣ му, зачакани единъ до другъ на гърдитѣ, калпакътъ съ червеното дѣно, ботушитѣ, малко смачкани, като чели сега пристигатъ отъ далеченъ пътъ — сѣнашъ направо отъ Бабадагъ — напомниха на делегатитѣ за подвизитѣ на ония, които съ пушка и ножъ извоюваха бѣха нѣкога свободата и на Добруджа до устиата на Дунава, напомниха и за Караджата, който малко преди опълченитѣ, почти съ сжщата униформа, разнесе добруджанската слава и загина въ боя за свободата. Гласътъ на дѣдо Геро Василевъ трепери отъ възление. Азъ съмъ отъ Тулча, казва той, и думитѣ му се посрещатъ съ френезии. Цѣлъ трепери опълченецътъ отъ възление. И отъ старостъ. И пакъ се нацѣва дѣдо Геро, че ще види Добруджа свободна, за да пие тулчанска вода. О, благородни старче, когато такива сж твоитѣ надежди, какви

ли ще да сж тия на по-младитѣ? Разбра ли ги ти отъ ованитѣ, които тѣ ти направиха? Потърпи, потърпи! А сега погледай това юначе отъ мѣстното юнашко дружество, което има такава хубава униформа и пакъ напакъ съ червено дѣно, и го чуй, какво казва. Чу ли? Юначето казва: „Мене майка ми ме е родила въ Силистра и тамъ искамъ да умра. Хей, братя, ако ромѣнитѣ всичко забраниха, не могатъ да забранятъ на нашитѣ майки да раждатъ юнаци като мене!“ Чу ли ти, бѣлий опълченецъ, какво говорятъ твоитѣ внуци? Ха сега, иди си спокоенъ и си приготи стомничката. Ти пакъ ще седнешъ до пжтната врата на твоята къща въ Тулча, а внучетата ще ти донесатъ стомничката, за да смукнешъ отъ дупчицата малко тулчанска водичка.

Запасни офицери, запасни подофицери, македонци, тракийци, западяци, родолюбивци, кубратисти, разградци, че кзи не дойдоха да засвидетелствуватъ любовта си къмъ неабравима Добруджа и да общаятъ подкрепата си за реализирането на общия идеалъ? Има нѣщо топло, близко, въ тия поздравления. Човѣкъ се чувствува приобщенъ къмъ всички други страждущи, по-силна става неговата земя, ценена тъй високо и отъ другитѣ, и по-тържествено дава дума той въ себе си, че ще служи съ по-голѣма енергия и себеприщание за дѣлото, въ името на което той е дошълъ въ тази зала.

А когато на тия поздравления може да се отговори отъ председателското мѣсто съ умѣние и чувство, тогава нанс-

тина предобѣдътъ на първия конгресенъ денъ се прерѣща въ едно тържество, ехото на което, нахлуло и заседнало въ сърдцата, напѣва тържествени нотки чакъ до края на конгреса. Е, вие познавате нашия Драгомиръ Сакеларовъ. Той бѣше председателъ на конгреса. Това ви стига. Той е ораторъ, два пжти ораторъ. Съ кипяща кръвъ и тънки нерви. Неговата речъ може да бжде галювна като тихия вѣтрецъ на добруджанската равнина, но може да бжде и страшна като стихията на Ч-рното-море, до брѣговетѣ на което живѣе той и сега. Той може да накара всички да му се подчинятъ, само като помене името на Добруджа. Защото въ това име той влага смисъла на нашето сжществуване. Защото за него Добруджа е всичко на Божия святъ, защото единственото свято нѣщо, което е създадено до днесъ творецътъ, това е Добруджа. И той бѣ я отсѣдилъ само на свободата.

Какъ бѣха сърдцата на делегатитѣ! Сжщински тържествени барабани. Но когато къмъ ентузиазма на мжжетѣ бѣ прибавена безъ резерва цѣлата майчинска и сестринска любовъ на женитѣ добруджанки чрезъ тържественитѣ декларации на госпожитѣ Жива Д-ръ Шумиалева отъ София и К. Ст. Симеонова отъ Русе — възторгътъ на конгресиститѣ бѣ безпределенъ. Силата на мжжетѣ и любовта на женитѣ се срещнаха за по-слепенъ пътъ въ тази зала и се понесоха напредъ по неравния друмъ къмъ Свободата.

(Ще продължава)

Единодушието на XIII конгресът

Изъ стенограмата за разискванията въ конгреса

Съобщение на ИК

Въ ежедневната преса често проникват тенденциозни и противоречиви съобщения за организационната дейност на дружествата „Добруджа“. За да не бъдат тълкувани и преувеличавани, Изпълнителният комитет на съюза „Добруджа“ се вижда принуден да даде следните осветления:

Предпоследният XII редовен конгрес изключи за винаги от редовете на организационната добруджанска емиграция Д-ръ П. Вичев и 6 негови съмишленици. Съ специална резолюция тяхната дейност беше осъдена като противосъюзна и противобългарска.

XIII конгресът въ Разград, състоял се на 8—10 ноември, приключи заседания си при пълно единодушие. Д-ръ П. Вичев дойде, заедно съ десетина свои съмишленици отъ София, да поздравят конгреса отъ името на Лигата за борба против империализма.

Следъ като почнаха поздравленията на Лигата, конгресът единодушно реши Д-ръ Вичев да напусне заседанията му. Никой отъ делегатите не го последва. Заслужава внимание фактътъ, че нѣколцина привърженици на Д-ръ П. Вичев, макаръ и изключени, продължаватъ съ завидна уловителност да се вмѣсватъ въ дейността на дружествата. Нѣщо повече: нѣкой отъ тяхъ дойдохъ и на конгреса, очевидно съ целъ да провокиратъ.

Естествено, всички това намира болезнень отзвукъ въ Софийското дружество „Добруджа“, срѣдъ което единствено има малкъ брой спорожници на прочужданата отъ Д-ръ П. Вичев политика. Отгукъ водятъ началото си и честитѣ смущавания, на които е изложено Софийското дружество. Тѣ не биха имали характера, който чинъ се претисва, ако въ безсилнето си хората на Д-ръ П. Вичев не приръгваха така често къмъ насилие.

Последното годишно събрание на дружеството въ София даде заслуженъ урокъ по дисциплина на групичката разколници. Избраното настоятелство, единодушно одобренитъ доклади за конгреса, за конференциите на добруджанската младежъ и на женитѣ-добруджанки — недвусмислено подчертаватъ волята за единство, манифестирана по сѣщия внушителенъ начинъ и при други случаи отъ Софийското дружество „Добруджа“.

II Заседание

Следъ обѣдъ, продължение

Председател Др. Сакеларовъ: Пристъпваме къмъ доклада на комисията по проверка на пълномощията. Има думата г. докладчикъ.

Докладчикъ А. Костовъ: Г. г. делегати, Комисията по проверка на пълномощията, следъ като провери счетоводнитѣ книги на ИК и представенитѣ пълномощия, състави следния протоколъ: (Чете)

„Днесъ, 8 ноември 1929 г., гр. Разградъ, избраната отъ XIII редовенъ добруджански конгресъ комисия за проверка на пълномощията въ составъ: председател Атанасъ Костовъ и членове: Никола Радевъ, Ангелъ Балтовъ, Драгомиръ Савовъ и Ангелъ Яневъ, като провери представенитѣ пълномощия, намѣри за редовни следнитѣ г. г. делегати: (Прочита списъка).

Комисията следъ като прегледа протоколитѣ и пълномощията и се справи съ счетоводнитѣ и касовитѣ суми на ИК намѣри за редовни горепоменатитѣ 102 делегати и 27 отъ ВДСС.

По поводъ представения протоколъ отъ страна на група членове и нечленове отъ София, между които фигуриратъ изключени отъ миналия конгресъ, комисията намира за безпредметно да се занимава съ тяхъ при наличието на редовни делегати на Софийското дружество. (Ржкоплѣскания).

Председател Др. Сакеларовъ: Които одобряватъ прочетенитѣ делегати за редовни, моля да вдигнатъ ржка. Мнозинство, конгресътъ приема.

Резолюция по списването на в. „Добруджа“

Конгресътъ на съюза „Добруджа“, следъ като аплимира миналогодишната резолюция по списването и разпространяването на съюзния вестникъ, единодушно се вижда принуденъ да констатира, че той страда главно поради два основни недѣла: липсата на достатъчно срѣдства, които да гарантиратъ редовното му издаване и слабата заинтересованостъ на съюзнитѣ организации, нѣкои отъ които проявяватъ сравнително малко грижи за широкото му плазиране.

Ето защо, на първо мѣсто XIII редовенъ конгресъ апелира за по-голяма грижа въ всѣко едно отношение на всички организирани добруджанци, на отговорнитѣ лица въ И. К. и на редакционния комитетъ за увеличаване пласмента на в. „Добруджа“, за подобрието му технически, както и за разнообразяването на печатания въ него материалъ.

Затова конгресътъ препоръчва: Да се откриятъ специални колонии за историческото и културно минало на Доб-

Има думата дживелскиятъ делегатъ Р. Токушевъ.

Р. Токушевъ: Нашето дружество е било винаги редовно съ изключение на тая година. Причината за това е, че късно ни се съобщи за свикването на конгреса. Вториятъ делегатъ остана да събере парки и ще ги донесе. Моля да се признаятъ нашитѣ делегати за редовни.

Докладчикъ А. Костовъ: Вашето дружество не дойде въ комисията да се отчете. Може да се допусне единиятъ Ви делегатъ, ако се внесатъ съответнитѣ суми.

Председател Др. Сакеларовъ: Които приематъ, единиятъ делегатъ на Дживелското дружество да се счита за редовенъ, ако се отчете дружеството по не съ половината отъ дължимата сума, моля да вдигнатъ ржка. Мнозинство, конгресътъ приема. Раданъ Токушевъ ще бже представителъ на Дживелското дружество.

Има думата делегатътъ на Кючулийското дружество г. Димитъръ Димитровъ.

Д. Димитровъ: Г. Председателю! Ние сме редовни. Председателътъ на дружеството ми каза, че сме отчетени. Ако знаехъ, че дружеството не е отчетено, нѣмахъ да дойда.

Председател Др. Сакеларовъ: Които приематъ делегатитѣ на Кючулийското дружество да се считатъ за редовни, ако се отчетатъ, моля да вдигнатъ ржка. Мнозинство, конгресътъ приема.

П. Господиновъ: Добре е да се допускатъ за редовни само делегатитѣ, които дружества сж отчетени. Тия дружества, които не сж изправили къмъ касата, трѣбва да иматъ само съезчателенъ гласъ.

руджа. Най-ревностно да бждатъ следени политическитѣ събития въ кралство Ромъния. На редовнитѣ и изправни абонати да се дава въ края на годината по една безплатна премия. Редактирането на съюзния вестникъ да се възложи на самостоятеленъ редакционенъ персоналъ. Борческиятъ тонъ на в. „Добруджа“ да се запази, както къмъ ромънизма, така и по отношение на цинцарщината и всички врагове на съюзното единство. Да се откриятъ колонии „изъ живота на братскитѣ организации“, „чашата позиция“, „добруджански деятели“, „народни умотворения“, „живота въ Добруджа“ и пр.

Съ особена радостъ XIII редовенъ конгресъ отблъзва факта, че въ в. „Добруджа“ е давана най-широка информация за положението въ поробената ни Родина. Независимо отъ това, конгресътъ заявява, че официалния органъ на добруджанската емиграция е единъ: никой организирани членъ не може да издава какъвто и да било вестникъ безъ знанието и безъ разрешението на ИК.

Накрай, конгресътъ изказва благодарностъ къмъ досегашния редакторъ на съюзния вестникъ г. П. Господиновъ.

Председател Др. Сакеларовъ: Които е съгласенъ съ това предложение, моля да вдигне ржка. Мнозинство, конгресътъ приема.

Има думата делегатътъ на Шуменското дружество г. Чехларовъ.

Г. Чехларовъ: Никой не ни е казалъ, колко имаме да дължимъ, за да се отчетемъ. Ние сме ново настоятелство. Ако бѣхме поканени, щѣхме да се издължимъ. Готови сме и сега да се издължимъ.

Председател Др. Сакеларовъ: Които дружества се отчетатъ, тяхнитѣ делегати бждатъ признати за редовни, иначе ще участвуватъ съ съезчателенъ гласъ.

По въпроса за новосформираното „дружество“ въ София, комисията намира, че то не изхожда отъ Добруджанската емиграция, следователно, неговитѣ „делегати“, които сж на брой нѣколко души, не могатъ да бждатъ делегати на конгреса. Нѣщо повече: между тяхъ азъ научихъ съ положителностъ, че има лица, които не сж добруджанци. Така напр., едно лице, родено въ Бургасъ, благодарение на нѣкаква своя специфична дейностъ въ известни организации, е било „избрано“ за „делегатъ“. Този човѣкъ се изтъпани съ едно феноменално нахалство да държи речъ предъ добруджанци, когато се закриваще манифестацията предъ общината. Независимо отъ това, нѣкои отъ тѣзи хора, които сж дошли като делегати, като Ив. Георгиевъ, д-ръ П. Вичевъ и др. сж изключени отъ дружеството въ София и отъ миналия XII конгресъ. Тѣ не могатъ да бждатъ делегати. Нѣщо повече, тѣ не могатъ да бждатъ дори и гости на конгреса, защото сж погизили статутитѣ на организацията. (Ржкоплѣскания).

Вие, изключени хора, обругани отъ конгресъ, изхвърлени отъ дружествата, правили скандални истории въ София, — имате нахалността да си играете съ Добруджанската организация и да казвате: „Ние сме делегати“. Това безсрамие трѣбва да бже наказано. Азъ предлагамъ тѣзи господа да напуснатъ конгреса, защото сж осквернили най-съкровениитѣ тайнения на Добруджанската емиграция — Съюзния ѝ уставъ. (Ржкоплѣскания).

Обаждатъ се: Браво! Приема се.

Председател Др. Сакеларовъ: Моля г. д-ръ Вичевъ и неговата компания да напуснатъ залата на конгреса. (Ржкоплѣскания и викове „Браво“!)

Д-ръ П. Вичевъ: Не желаете ли нашииъ обяснения?

Председател Др. Сакеларовъ: Не! **Обаждатъ се:** Внѣ! Предатели! (Глъчъ. Д-ръ П. Вичевъ, последванъ отъ другаритѣ си, напуска залата)

П. Господиновъ: Г-да! Да нѣма предизвикателства. Хулиганщина нѣма да допуснемъ. Нека провокаторитѣ излѣзатъ всрѣщъ мълчание.

Председател Др. Сакеларовъ: Има думата г-жа Дора Габе.

Д. Габе: Драги добруджанци! Г. Вичевъ дойде като делегатъ на Лигата за борба противъ империализма. Ние го изслушвахме като делегатъ, а го издължихме като добруджанецъ, който заслужава това. Струва ми се, че ще бже благодарно, ако отправимъ едно писмо до Лигата и ѝ съобщимъ, че го излушвахме като неинъ делегатъ, а го издължихме отъ конгреса като провиненъ добруджанецъ. Въ писмото могатъ да се обяснятъ и причинитѣ за това. (Ржкоплѣскание)

Председател Др. Сакеларовъ: Пратва предложението това писмо да бже редактирано отъ комисията по резолюциите. Които сж съгласни съ това предложение, моля да вдигнатъ ржка. Мнозинство, конгресътъ приема.

Пристъпваме къмъ следующата точка отъ дневния редъ — рефератъ за целии и насоки на добруджанското движение.

П. Господиновъ: За експедитивностъ, предлагамъ разискванията по отчета и реферата да станатъ общо.

Председател Др. Сакеларовъ: Които приематъ това предложение, моля да вдигнатъ ржка. Мнозинство, конгресътъ приема.

Пристъпваме къмъ следующата точка отъ дневния редъ — рефератъ за целии и насоки на добруджанското движение.

П. Господиновъ: За експедитивностъ, предлагамъ разискванията по отчета и реферата да станатъ общо.

Председател Др. Сакеларовъ: Които приематъ това предложение, моля да вдигнатъ ржка. Мнозинство, конгресътъ приема.

Рефератътъ на г. Др. Божиновъ, както и другитѣ реферати, държани въ конгреса, ще печатаме последователно.

(Слева)

Русе. — Пожелавамъ ползотворна дейностъ. **Илия Юрдановъ**

Ние и македонцитѣ

И. К. на съюза изпрати до бюрото на VIII македонски конгресъ следната поздравителна телеграма:

Добруджанската организирана емиграция въ ваше лице сърдечно приветствува поробена Македония — несъкрушимата ѝ воля, борческия ѝ устремъ.

Братя по страдание, бждете единодушни и сплотени! По-добре всички на кривъ път, но обединени, отколкото разединени — съ омаляомощни сили.

Борбата срещу потисничеството на врага предполага здрава и мощна организация, — идейно просвѣтени кадри, тачене на устава — нашата конституция, безкористностъ, дисциплинирана и здрава организация.

Пожелаваме ви единодействие! Въ името на поробенъ народъ, братски Ви стиснаме рацетѣ!

Телеграми до конгреса

Варна. — Добруджанската емиграция отъ варненския окръгъ презъ мжжа и силна въра въ утрешния свѣтълъ денъ за найката земя приветствува делегатитѣ и имъ стиска братски ржце и въ името на братя робъ, свободата и правдата иска разумна работа, единство и решителна до пълносебеотрицание борба въ полза на пострадалата и златна земя, която ни роди.

Председателъ: **Алексиевъ**

Ломъ. — Не тжжете, братя, а високо и смѣло протестирайте и искайте свобода за робитѣ и права за оцетенитѣ. Не просете милостъ, а искайте справедливостъ. Смѣло и безспорно, както до сега, и занаяредъ водете борбата за снешената кауза на заробената ни татковина. Добруджанци отъ Ломъ ви изпращатъ сърдечни братски поздравии и наедно съ васъ високо протестирайте противъ робството на мирнитѣ договори, избиването и изгонването на нашѣта братя изъ Родината. Да живѣе свободна Добруджа.

Председателъ: **Симеоновъ**

Плѣвнѣ. — Възприпятствуванъ да дойда, — пожелавамъ благотворна дейностъ на делегатитѣ и насочване дейността на бждещия съветъ къмъ пробуждане съзнанието у нашитѣ съотечественици и закрепване въратѣ имъ въ близкото осмъществяване на тяхния идеалъ.

Кр. Тополски

Шуменъ. — Заварете единната добруджанска мисль и издигнете по-високо гласъ противъ позора на ромънската олигархия и въ защита на поробена Добруджа.

Секретаръ: **Станевъ**

Варна. — Отъ името на петдесетъ златни лѣчета отъ брѣговетѣ на Черно море поздравяваме делегатитѣ на 13 конгресъ. Пожелаваме ползотворна дейностъ. Братя, стегнете редоветѣ и дигнете високо знамето. Нека се хвърлятъ проклѣтия надъ тирани и самозабравилитѣ се патриоти. Близъкъ е часътъ за разплата, въ който тиранитѣ ще изпита своята немощъ. Да се боримъ, окрѣпени отъ правдата и справедливостта. Духътъ на Караджата ни зове за смѣла борба. Нека единодушно да извикаме: Да живѣе свободна Добруджа! Да живѣе българското племе! Дерзайте заедно!

За главатаръ на „Млада Добруджа“

Никола Ивановъ

Кържали. — Кържалитѣ добруджански прокуденици ви пожелаватъ ползотворна дейностъ.

Председателъ: **Добриловъ**

Кеманларъ. — Пожелаваме благотворна дейностъ на конгреса. Застъпете защитата на поробената страна — равна Добруджа и правата на мирнитѣ граждани, измжчвани отъ ромънската олигархия. Да живѣе свободна Добруджа!

Секретаръ: **Радославовъ**

Вълчи долъ. — По случай конгреса отъ името на вълчидолското дружество „Добруджа“ поднасямъ вамъ, конгресисти, сърдечни поздравии и влагане желание за активна дейностъ за свободата на милата ни татковина — незабравимата златна Добруджа. Стига смѣи и раздори. Да живѣе духътъ на Караджата!

Председателъ: **Младеновъ**

Габрово. — Поздравявайки конгреса съ ползотворни дѣла, габровскитѣ добруджанци, дълбоко възмущени отъ проклѣтата братска крѣвъ въ македонското движение, желаятъ единъ добруджански съюзъ, едно знаме, единъ органъ на добруджанската емиграция. Да живѣе колективната борба.

Попъ Стефановъ

Съюзен секретариат

1. На всички дружества се изпращат извлечения от смѣтките им към ИК и фонд в. „Добруджа“. След като ги сравнят с своите книги, настоятелствата веднага трябва да поставят или коригират дълга си към съюзната каса.
2. Съгласно изричните постановления на устава и решенията на XII и XIII редовни конгреси, в. „Добруджа“ става задължителен за всички организирани членове на съюза. Настоятелствата ще трябва да направят веднага потребното.
3. Съюзният организатор г. Др. Савовъ заминава първоначално въ обиколка на дружествата из Варненско и Провадийско. До неговото посещение настоятелствата им ще трябва да поставят въ редъ задълженията си към съюза.
4. Съюзният календар и съюзните значки изпратихме отдавна на дружествата. Много малко от тях, обаче, се издължиха до сега. Повторно подканваме настоятелствата им да уредят смѣтките си: ИК е въ затруднение, поради сročните изплащания за календара и значките.

Цинцаритѣ бѣгатъ отъ Добруджа

Още миналата година между колонизираниѣ въ Добруджа цинцари имаше брожение да се завърнатъ по родните си мѣста, защото нѣколко годишния имъ животъ тукъ ги е убедилъ, че не сж годни да обработватъ земята. И ако до сега още стоятъ по добруджанските села, то е защото мѣстното население обработва дадената имъ земя, а тѣ — като кърсердаритѣ — прибиратъ само плодоветѣ.

На много пѣти, цинцаритѣ сж правили постѣпки предъ ромънските административни власти да имъ се дадатъ паспорти, но това имъ е било отказвано, по много понятни причини.

Завчера, имаме случай да срещнемъ единъ отъ тия цинцари, който съ голѣма мъжа е можалъ да се снабди съ паспортъ и сега се връща въ родното си село въ Македония. Той разправя, на чистъ български езикъ, че отдавна се е разочаровалъ отъ ромънските порядки въ Добруджа и че две години вече откакъ е искалъ паспортъ, но все му билъ отказванъ. Едва преди нѣколко седмици, следъ голѣми мъжки, получилъ паспортъ.

Дали му 100 декара земя въ едно добруджанско село, но не можалъ да я обработва. Колкото пари ималъ — отишли и днесъ наново ще търси щастие въ живота си. За това пъкъ, цинцаритѣ „аги“, както ги наричали — Ташку Пучера, Банцеску, Чиоти и др., сж станали богаташи на тѣхенъ гърбъ. Разбрали сж тѣхнитѣ намѣрения, но много късно!

Ромънцитѣ не се отнасяли добре не само съ българитѣ, но и съ тѣхъ — ругаяли ги, псували ги, а тѣ трѣвало безропотно да понасятъ всичко това.

— Разбрахъ, казва той, че нашето мѣсто не е въ Добруджа. Измамиха ни, подлещитѣ. Азъ знамъ вече какво да разправамъ на моитѣ сънародници. Спасението ни е да работимъ за свободата на нашето Отечество — Македония, дето има мѣсто за всички ни!

Новиятъ идъ въ Добруджа

Споредъ сведения отъ Добруджа, економическата криза напоследъкъ тѣжко много се е засилила и тамъ.

Като се прибавятъ къмъ това и лошитѣ обноси на ромънската властъ и цинцаритѣ-колонисти спрямо мѣстното българско население, става ясно, защо е достигнало до отчаяние.

Мнозина българи вече емигриратъ. Ромънските вестници съобщаватъ, че две лица отъ Каварненско се опитали да преминатъ границата безъ паспорти и били застреляни отъ граничната стража.

Самоличността на убититѣ не била още установена.

Едно лице било старецъ на 70 годишна възраст, а другото — младежъ на 25 години.

Въпреки официалнитѣ изявления, че сегашното ромънско правителство ще подобри режима въ Добруджа, досега нищо не е сторено въ това направление. Българитѣ въ Добруджа се третиратъ просто като роби. Ако нѣкой пострадалъ се опиталъ да се оплаче, или пъкъ да се защити, то него го очаква по-лошо.

Изъ селата цинцаритѣ свободно вилнѣятъ и тормозятъ всичко българско. Заграбватъ се храни, изтезаватъ се старци и жени, отвлечатъ девойки.

Малцинствата въ Ромъния измамни отъ Маниу

Въ тронното слово при откриване на Ромънския парламентъ не се спомена нищо за шумно оповестения отъ правителството на Маниу законопроектъ за малцинствата.

Вследствие на това, живущитѣ въ Ромъния малцинства — нѣмски, унгарски, български и др., се видѣха измамени и въ своята преса даватъ изразъ на своето голѣмо недоволство.

По този поводъ министъръ председателъ г. Маниу заяви, че въ тронното слово се споменаваха само ония законопроекти, които били готови вече за разглеждане и разискване.

Законопроектътъ за малцинствата още не билъ готовъ, защото изпратенитѣ отъ правителството неговъ делегатъ Дита Попъ да проучи положението на малцинствата въ чужбина още не се е завърналъ отъ своята обиколка. По настоящемъ той се намиралъ въ Скандинавските държави, където сжщо проучвалъ законитѣ за малцинствата.

Завръщането на Дита Попъ се очаквало къмъ края на м. декемврий, веднага следъ което ще бжде свикана една специална комисиия, на която ще се възложи изработването на законопроектъ за малцинствата.

Утвърдени настоятелства

Веднага следъ завръщането на делегатитѣ отъ XIII редовенъ конгресъ въ организационни събрания сж били направени доклади за работата му, както и за гласуванитѣ отъ него резолюции. Въ ИК се получаватъ ежеседмично протоколитѣ на тѣзи събрания, отъ които се вижда възторгътъ и единодушното на добруджанската емиграция. На много мѣста сж станали избори на нови настоятелства. Поради технически причини печатаме за сега само следнитѣ, утвърдени отъ ИК:

с. Ески Балабанларъ. — Председателъ Иванъ Узуновъ, подпредседателъ Георги Къчевъ, секретаръ-касиеръ К. Йор. Абаджиевъ и членове Велико Боевъ, Руси Цоневъ и Тодоръ Ивановъ.

с. Бурханларъ. — Председателъ Василъ Коевъ, подпредседателъ Георги Стояновъ, секретаръ-касиеръ Желъзко Радевъ и членове Петъръ Ангеловъ и Панайотъ Стаматовъ.

с. Караачъ. — Председателъ Колю Русевъ, подпредседателъ Ангелъ Ивановъ, секретаръ-касиеръ Върбанъ Ангеловъ и членове (липсват въ протокола).

с. Ени махле. — Председателъ Атанасъ Д. Патроновъ, подпредседателъ Атанасъ Ивановъ, секретаръ-касиеръ Стоянъ Димитровъ и членове Ангелъ Ангеловъ, Маринъ Николовъ и Пеню Козаровъ.

с. Бръшляно. — Председателъ К. Симеоновъ, подпредседателъ Дим. Д. Върбановъ, секретаръ-касиеръ Т. Ив. Цаневъ и членове Пеню Ивановъ и Велико Русевъ.

На всички избрани и на дружествата, отъ името на които ще работятъ презъ годината, пожелаваме творческа и ползотворна дейностъ. Добруджа очаква отъ своитѣ синове енергична борба. На работа за дѣлото на добруджанското освобождение!

Кеманларъ. — Издигнете високо добруджанското знаме — годостъта на поробена Добруджа. Протестирайте за изтѣплената надъ братаробъ. Пожелаваме благотворна дейностъ.

За кметъ: Казаковъ

ТРЕБВА да спечелимъ младежта за цѣлото на поробена Добруджа. На нероденитѣ въ Добруджа младежи, нека разкриемъ красотата на Родината имъ. Не бива да изпускаме благоприятния случай да проагитиравме всрѣдъ подрастващето добруджанско поколѣние, че неговитѣ млади сънародници изнемогватъ въ лапите на ромънизма. Ето, приближаватъ Нова година, Рождество Христово... Образувайте ли добруджански коледарски хоръ? Помислихте ли да изнесете елха за младитѣ добруджанчета?

БНСС за Добруджа

Въ органа на БНСС в. „Студентска борба“, бр. 2 отъ 13. XI т. г. е помѣстена статия отъ Тр. Поповъ — „Варваризмътъ на една пропаща нация“, въ която се разглежда стремежа на ромънските официални власти да денационализиратъ поробена Добруджа. Даваме нѣкои отъ най-интереснитѣ мѣста на статията:

„Не е стихнало още възмущението, не е изсъхнала още невинно пролѣтата българска кръвъ въ Старосело, — на хоризонта на изстрадали и поробена Добруджа израства силуетътъ на една нова Голгота. Бабукъ! — едно име, което ще остане завинаги свързано съ позора и падението на една загиваща отъ вътрешно безсилие и разкозванъ шовинизмъ нация. Име, което стана символъ на цинцарскитѣ издевателства надъ мирното и беззащитно добруджанско население.“

Трагедията въ Бабукъ дойде да покаже за последенъ път, че инквизицията на цивилизованитѣ варвари отъ XX вѣкъ съ нищо не отстъпва предъ тази на срѣднитѣ вѣкове.

Непростимъ грѣхъ ще извърши оная, който би си затворилъ очитѣ и ушитѣ тогава, когато бѣснущиятъ ромънски шовинизмъ не се задоволява само да издевателствува и вилнѣе въ Добруджа, но чрезъ една системно организирана дейностъ почва да прониква и въ чисто български крайща, каквито сж Видинскиятъ и цѣлото прстѣние на Дунава.

Отъ сжщото това мѣсто преди година се изнесоха факти за дейността на ромънската организация „Дачия Аурелияна“, която има за целъ да ромънизира цѣлата Дунавска покрайнина, но никой на времето не обърна нужното внимание.

Днесъ, когато ромънскитѣ официални власти иматъ въ услуга всички видни свои професори и поети, които непрекъснато сноватъ въ Добруджа и цѣлата крайдунавска областъ да държатъ сказки и доказватъ ромънската принадлежностъ на чисто български области, като тригълника Русе — Шуменъ — Варна и Тимошката долина, какво прави българското общество?

Нищо! Дори, нѣщо повече, то търпи това положение на нѣщата, премълчава печалната действителностъ и допушта въ чисто български села като Мъртвица, Сомовитъ, Бешлий и др. да бждатъ назначавани за учители и свещенници хора, които дори се срамуватъ да говорятъ и служатъ на български.

Българското студентство не може повече да мълчи, то иска, настоява въпросътъ да бжде третиранъ съ нужната сериозностъ отъ отговорнитѣ фактори, за да се пречупятъ ржцетѣ, които посѣгатъ да ромънизиратъ подъ носа ни чисто български крайща.

На 20 т. м. излиза отъ печатъ „Сурва, сурва година“, детски календаръ — многоцѣтнитѣ картинки на дванадесеттѣ месеци съ стихове отъ Дора Габе.

Книжката има 26 страници, размѣръ 17/24, печатътъ е офсетовъ, изящно издание на

библиотека „КАРТИНКА“.

ЦЕНА 50 ЛЕВА.

Ако се поиска направо отъ издателството — „Тетевенска“ 2 — може да се получи срещу 40 лева.

ХРОНИКА

Новоизбраното настоятелство на Софийското дружество „Добруджа“ се е конституирало както следва: председателъ Н. Атанасовъ, подпредседатели Жива Д-ръ Шумналиева и Юрданъ Пекаревъ, секретаръ-касиеръ Романъ Захариевъ и членове Георги Казанджиевъ, Люб. Ивановъ и Дим. Димитровъ.

По случай XIII редовенъ конгресъ-българската преса отдѣли значително мѣсто, на гласуванитѣ отъ конгресъ резолюции. Тази жива симпатия не двусмислено говори за голѣмия интересъ, който българското обществено мнение проявява къмъ дѣлото на Добруджа.

Решението на ромънското правителство да продаде секвестриранитѣ имоти на българскитѣ подвници срещна единодушния отпоръ на българската преса. Появиха се последователно статии въ в. в. „Демократически сговоръ“, „Зора“, „Слово“, „Заря“, „Миръ“ и др.

Добруджанска вечеръ бѣ уредена по инициативата на младежката организация „Ст. Караджа“ въ салона на Славянското дружество. Участваха Дора Габе, Ст. Чилингировъ, Р. Тенева и др. добруджански сили. Подробности въ сп. „Стефанъ Караджа“.

Народенъ добруджански университетъ се основа въ София, който на 14 т. м. се откри съ сказка отъ Дора Габе. Ще държатъ серия отъ реферати, беседи и пр. професоритѣ Геновъ, Златарски, Ишириновъ, писателитѣ Атанасовъ, Чилингировъ, Русалиевъ, добруджанскитѣ дѣтели Д-ръ Ив. Пенковъ и др. Инициативата на София заслужава висока похвала.

Десетгодишнината отъ Ньойския договоръ, който пороби и нашата Родина, бѣ чествувана отъ цѣлия български народъ съ протестни акции. Навсѣкжде въ страната добруджанската емиграция взе най-живо участие въ устроитѣ по този случай събрания.

Сгодили сж се г-ца Ваня Митева (Добричъ) и г. Борисъ Стойчевъ (Силистра). Честито.

Младиятъ добруджански дѣтелъ г. Ал. Николовъ на 8 т. м. се вѣнчалъ за г-ца Еленка Ст. Братанова. Вѣнчалниятъ имъ обрядъ се е извършилъ въ с. Рѣхово, Русенско. На младата девойка сърдеченъ поздравъ.

Наближаватъ Христовитѣ празници. Помислихте ли за беднитѣ и нуждающитѣ се? Добруджанци сж братя по страдания. Тѣ би трѣбвало да си помогнатъ, защото „приятеля се познава въ нужда“.

Списание „Стефанъ Караджа“ отъ 1 януари започва да излиза месечно. Редакторъ Асенъ Ивановъ. Всички материали, дописки, пари и пр. се адресиратъ чрезъ ИК, ул. Серлика“ № 3, София. Годишниятъ абонаментъ е 30 лв. Проагитирайте записването на абонати!

Добруджанци! За дето трети пътъ питиепродавеца Стефанъ Цоловъ отъ с. Кеманларъ отказа да получи предложението му съюзенъ календаръ, вземете си бележка и непосещавайте заведениято му. Отъ д-во „Добруджа“ — Кеманларъ.

Отъ Габрово ни телеграфиратъ: Подкрепяме протеста на добруджанската емиграция противъ положения секвестръ и инсценираната продажба на секвестриранитѣ имоти въ Добруджа. Искане запазването и бързото имъ освобождение. — Група градски добруджанци.

Търсятъ се интеллигентни, енергични и честни младежи за разпространяване на детско издание. Сведения: ул. „Тетевенска“ 2 — София.